

ZADACI ZA VJEŽBANJE IZ NACRTNE GEOMETRIJE –I dio

- Zadana je prava $p=MN[M(20,40,10), N(60,-10,-30)]$.
  - Odrediti projekcije prodora prave p kroz projekcijske ravni.
  - Odrediti drugi nagibni ugao prave p .
  - Na pravoj p od tačke M nanijeti duž dužine $d=30$ mm.
- Prava $p(A, B)$ leži u ravni T . Odrediti projekcije prave, ako je zadano:
  - $T(30, 40, 30)$, $A(-20, 40, z)$, $B(30, 10, z)$
  - $T(-30, 20, 30)$, $A(-20, 40, z)$, $B(40, -10, z)$
  - $T(40, 40, 20)$, $A(-10, y, 0)$, $B(60, y, 20)$.
- U ravni $E(30, 40, 50)$ nalaze se tačke $A(-10, y, 20)$, $B(30, -20, z)$ i $C(10, y, 50)$ a u ravnini $T(-20, -40, 20)$ nalaze se tačke $R(30, y, 20)$, $S(-20, y, 20)$ i $T(0, 30, z)$. Pomoću sutražnica odredite projekcije tačaka koje nedostaju.
- Odrediti tlocrt tačke $B(2, ?, 3)$, ako ona leži u ravni $\rho(5, 3, \infty)$.
Kako nazivamo ravan ρ ? Zašto?
- U ravni $\Sigma(50, 50, 40)$ zadana je tačka $S(20, 20, z)$.
Odrediti projekcije nagibnice koja prolazi tačkom S i nagibne uglove ravni Σ prema H i V ravni.
- Ravan E je zadana tačkom $T(10, 20, 10)$ i pravom $a(A, B)$. Odredite tragove ravni ako je $A(70, -10, 20)$, $B(0, 40, 40)$.
(Uputa: Koristiti frontalu.)
- Odrediti tragove ravni u kojoj leže tačke M, N, R :
  - $M(-20, 30, -10)$, $N(20, 10, 30)$, $R(40, 50, 10)$
  - $M(20, 30, 10)$, $N(40, -10, 40)$, $R(50, 30, 40)$(Uputa: Koristiti dvije paralelne ili dvije prave koje se sijeku.)
- Tačkama $A(20, 30, 40)$ i $B(50, -10, 20)$ je zadana prava a . Odrediti prodore kroz ravni H, V i P , te vidljivost i prvi nagibni ugao.
- Nacrtati pravu a ako su poznati njeni prodori kroz projekcijske ravni:
  - $P_1(40; 50; 0)$, $P_2(90; 0; -30)$
  - $P_1(40; -50; 0)$, $P_2(90; 0; -30)$
- U ravni $T(100; 80; 60)$ naći tačku koja je :
  - od horizontalne ravni H udaljena 40 mm a od profilne ravni P udaljena 50 mm.
  - od horizontalne ravni H udaljena 30 mm a od vertikalne ravni V udaljena 40 mm.
  - od vertikalne ravni V udaljena 50 mm a od profilne ravni udaljena P 60 mm.
- Tačkom $T(20, y, z)$ prave $a=AB[A(0, 40, 10), B(30, 0, 30)]$ položiti pravu q paralelnu s Π_1 a drugi prikloni ugao joj je 30° .
- Odrediti ravan T kroz tačku $M(120; 10; 20)$ koja je paralelna ravni trougla $A(40; 40; 10)$, $B(85; 20; 0)$ i $C(65; 10; 20)$.
- Utvrđiti međusobni položaj pravih $a=[A(-80; 50; 20), B(0; 10; 20)]$ i $b=[C(-80; 25; 35), D(0; 65; 65)]$.
  - Kroz tačku $M(0, 60, 40)$ postaviti ravan T paralelnu pravama a i b .
  - Odrediti tačku G prodora prave $[E(40, 0, 30), F(150, 110, 30)]$ kroz ravan T .
- Data je ravan $T=[A(50; 0; 40), B(100; 60; 60), C(40; 45; 0)]$ i prava $a=[P(25; 60; 70), Q(70; 0; 20)]$. Kroz pravu a postaviti ravan P upravnu na T .
- Odrediti prodor prave $a=[M(0; 50; -30), N(40; 15; 40)]$ kroz ravan trougla $[A(10; 10; 10), B(50; 20; 10), C(20; 50; 40)]$ ne određujući tragove ravni trougla.
- Zadane su 2 paralelne ravni $\Sigma(-120; 90; 100)$ i $P(-80; y; z)$. Odrediti njihovo međusobno rastojanje.
- Naći rastojanje između dvije mimoilazne prave $a=[A(0; 10; 20), B(50; 30; 50)]$, $b=[C(30; 50; 55), D(100; 10; 45)]$.
- Odrediti rastojanje tačke $P(-50, y, 30)$, koja leži u ravni $E(-120, 60, 80)$ od traga e_1 .
- Odrediti rastojanje tačke $T(30, 80, 40)$ od ravni $E(50, -30, 60)$.
- Nacrtati prvi i drugi trag ravni $E(30; 40; z)$ u kojoj leži tačka $T(-10; 30; -10)$.
- Odrediti pravu veličinu kao i projekcije udaljenosti tačke $T(60, 40, 50)$ od prave p koja prolazi tačkama $K(30, 30, 0)$ i $L(110, 0, 40)$.
- U tački $A(-10, 15, 25)$ koja leži u ravni $E(-50, 40, 50)$ postaviti normalu na ovu ravan date dužine $d=35$.

23. Odrediti rastojanje tačke $M(60;20;30)$ od ravni $[A(0;0;20), B(30;50;50), C(50;20;0)]$.
24. Odrediti presek paralelograma $ABCD = [A(20;40;40), B(40;10;60), C(80;30;30), D(60;?;?)]$ i trougla $EFG = [E(20;50;60), F(70;70;80), G(90;10;20)]$.
25. Kroz tačku $A(50,50,20)$ postaviti ravan Γ upravnu na pravu $p = [M(20,50,20), N(60,10,50)]$.
26. Konstruisati projekcije kružnice koja prolazi tačkom $M(40,20,40)$ poluprečnika $r=30$ ako dodiruje pravu $a=[A(10,50,0), B(40,0,50)]$.
27. Pravom $a = [A(20,70,70), B(60,40,20)]$ postaviti ravan Σ upravnu na ravan $\Delta(30,-50,-40)$.
28. U ravni $\Sigma(80;70; 60)$ nalazi se kvadrat kome stranica dužine 40 mm leži na prvom tragu s_1 ravni Σ , a jedan vrh kvadrata je na drugom tragu s_2 . Konstruisati projekcije tog kvadrata.
29. Nacrtati dvije projekcije kocke kojoj osnova leži u ravni $T(120; 120; 60)$ ako je dijagonala osnove definisana tačkama $A(0; 40; z)$, $B(50; 30; z)$.
30. Nacrtati prvu i drugu projekciju prave piramide čiji je bazis jednakokranični trougao koji leži u ravni $T(20; \infty; -40)$ i čija su dva tjemena tačke $A(55; 55; z)$ i $B(35; 20; z)$. Visina piramide $v = 60$.
31. Nacrtati prvu i drugu projekciju kvadratne prizme čiji je bazis u ravni $E(55; 95; \infty)$, jedan bazični vrh $A(35; y; 77)$, $v=80$.
32. Nacrtati prvu i drugu projekciju pravilne četverostrane piramide čija osnova $ABCD$: $A(40, y, 10)$, $B(70, y, 40)$ leži u ravni $T(90, 120, \infty)$. Visina piramide $h = 100$.
33. Nacrtati sve tri projekcije pravilne četverostrane piramide čija osnova leži u ravni $T(70, 65, 45)$. Dijagonala osnove AC je $A(0, 35, z)$, $C(45, 15, z)$. Visina piramide $h = 70$.
34. Nacrtati prvu i drugu projekciju uspravnog rotacionog konusa ako on leži u ravni $T(90, 45, -90)$. Centar konusa $S(45, 45, z)$, poluprečnik baze $r=35$, visina konusa $h=90$. Pravu veličinu bazisa odrediti obaranjem ravni u Π_1 .
35. Nacrtati prvu i drugu projekciju kocke $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ čija osnova $ABCD = \{B(30, y, z), D(65, y, z)\}$ leži u ravni $T(130, 70, 130)$, tjemena $B \in \Pi_1$, $D \in \Pi_2$.
36. Nacrtati prvu i drugu projekciju uspravnog valjka ako osnova leži u ravni $T(110, 100, 80)$ pri čemu bazni krug dodiruje horizontalnicu i vertikalnicu; $r=30$, $h=60$.
37. Nacrtati prvu i drugu projekciju obrtnog konusa kome je baza u ravni $T(150, 100, 90)$, ako je tačka $S(45, y, 35)$ središte bazisa, a tačka $T(35, y, 60)$ leži na periferiji bazisa. Visina $v=80$.
38. Data je ravan $T(130; 90; 80)$ i tačka $V(70; 70; 60)$. Nacrtati pravu kupu čiji vrh je V , bazisni krug u ravni T , a izvodnice imaju dužinu 70 mm.
39. Data je ravan $T(160; 90; 80)$ i duž $[A(30; 40; ?) B(40; 20; ?)]$ u njoj. Nacrtati pravilan šestougao u ravni T čija jedna strana je data duž AB . Zatim nacrtati pravilnu šestostranu prizmu čiji jedan bazis je nađeni šestougao, a visina 50 mm.
40. Nacrtati kocku $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ ako je AB na pravoj $[P(50; 75; 10), Q(110; -10; 60)]$, a središte kvadrata $ABCD$ je $S(55; 35; 50)$.
41. Nacrtati kocku ako joj je jedno tjemena $A(20; 40; 30)$, a ivica BC je na pravoj $[M(10; 0; 70), N(90; 30; 10)]$.
42. Nacrtati kocku $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ ako se zna tjemena $A_1(90; 50; 50)$, strana $ABCD$ leži u ravni $T(130; 90; 120)$, a pri tome su četiri ivice kocke horizontalne.
43. Nacrtati valjak čija je osa $[S(60; 30; 30) S_1(100; 70; 80)]$. Poluprečnik valjka jednak je polovini visine valjka.
44. Nacrtati pravu kupu $[V(-100; 85; 40), r=25 \text{ mm}]$ čiji bazis leži u ravni $T(-130; 70; \infty)$.
45. Nacrtati pravilan tetraedar $ABCD$ ako se zna tjemena $A(-10; 30; 15)$, a ivica BC je na pravoj $[M(0; 10; 40), N(20; 60; 15)]$.
46. Nacrtati pravilan tetraedar $[A(30; 65; ?), B(55; 25; ?) CD]$ čija strana ABC leži u ravni $T(160; 130; 90)$.